

בעהש"ת

שבע היים

דברי תורה

מאת

כ"ק מרן אדמו"ר
הגה"ק זצוקללה"ה

דברי תורה

מאת

כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א

פרשת מטות-מסעי תשפ"ג

גליון ב' אלפים ע"ח

שנה ל"ט • גליון מ"א

יוצא לאור ע"י

מכון הוצאה לאור "שבע היים"

אגוד חסידי צאנז

רח' רבי עקיבא 8 • קרית צאנז נתניה

טלפון/פקס: 09-8820355

בארה"ב: 201-472-0556

תוכן הענינים

דברי תורה מאת כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זצוקללה"ה

בעידן רעוא דרעוין ש"ק פרשת מטות – מסעי תשמ"ב

- חומר עון נדרים וקבלה לדבר מצוה.
- ביאור הכתובים שובה ישראל וגו'.
- על גודל כח הדיבור, וכמה יכול לקלקל על ידי דיבורו או לתקן.
- מעלת לימוד התורה שאפשר לקנות בזה הרבה מצוות עשה דאורייתא.
- ביאור המשנה רצה הקב"ה לזכות וכו', ובנוסח הברכה אשר בחר בנו מכל העמים וכו'.
- ביאור המסורה ג' פעמים נחנו.
- ענין בני גד ובני ראובן שכינה אותם משה תרבות אנשים חטאים וגו'.
- מה שקיבלו עליהם לצאת למלחמה דעם הארץ מותר למסור נפשו בשביל תלמיד חכם.
- עיקר השלימות על ידי לימוד התורה, וביאור הכתובים אשרי האיש וגו'.
- בחומר הדבר שלא ללמד לתלמיד שאינו הגון.
- צירוף חודש אב היוצא מר"ת הפסוק הסכת ושמע ישראל היום וגו'.
- ענין החורבן מפני ביטול תורה.
- תוכחת מגולה לנוהג רע שהשתרש בכמה ישיבות שסוגרים דלתותיהם בימים אלו.
- הכנה לימים הנוראים בלימוד התורה.
- לעשות סיומי מסכתא בתשעת הימים.

דברי תורה מאת כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א

ואנכי לא אשכחך

- מהרבי ר' יונתן זי"ע, שיסורים הבאים על האדם שלא בדרך הטבע, מוכיחים שהוא תחת השגחת השי"ת ויסוריו הם בחשבון למרק עוונותיו.
- כשראה דוד המלך שצרתו באה על ידי אבשלום בנו, שזה אינו בדרך הטבע, שמח ואמר מזמור.
- מספה"ק ישמח משה, שבני ישראל לא יאמרו עזבני ה' וה' שכחני, כי הם תמיד תחת השגחתו ועינו הפקוחה.
- א"ל מ'סעי ביצי ישראל רומז לד' גלויות, ושמא יחשוב האדם שכל הצרות בגלויות הם כי השי"ת הסיר השגחתו מאתנו, על כן המשיך על פי ה', שהכל הוא בהשגחה מלעילא בחשבון ובמדה.
- אשר יצאו מארץ מצרים, דכשם שביציאת מצרים חשב השי"ת את הקץ, והיינו שהכל היה מחושב, כן הוא בכל הגלויות.
- עצם הידיעה והאמונה שהשי"ת צופה ומביט על כל הנעשה, מזרות את הגאולה.
- ממרן זי"ע, דזה הכוונה בכתוב וצדיק באמונתו יחיה, שהגאולה העתידה שתהיה באות צדי"ק תבוא בזכות אמונה.
- כשם שבמצרים היתה הגאולה בזכות אשר ויאמן העם, כן יהיו כל הגאולות.
- 'מוצאיאם' היציאה מהגלות תהיה בזכות 'למסעיהם על פי ה'' היינו בזכות אמונתם שהכל בהשגחה ממרומים.

דברי תורה

מב"ק מרן אדמו"ר הגה"ק וצוקללה"ה

בעידן רעוא דרעוין

ש"ק פרשת מטות-מסעי תשמ"ב

אומרת כשבחור מסכם עם חבריו להשכים באשמורת הבוקר וללמוד אתו, יש לזה דין נדר, אלא אם כן מתנה להדיא בלי נדר ובלי איסור קבלה. או כשאדם בא לחשוב חשבונו של עולם והוא מפשפש במעשיו ומקבל על עצמו כמה גדרים וסייגים, שאם לבסוף אינו מקיים את קבלתו הריהו עוד מוסיף חטא על פשע, כי עד עתה היה זה רק בגדר סייג או איסור דרבנן, ועכשיו מחמת קבלתו יש לזה חומר נדר דאורייתא. ואלמלא קיבל עליו ללמוד מסכתא זו והיה לומד מסכתא אחרת, אין עון בידו, ועכשיו שנתחייב ללמוד מסכתא זו ולמדה הרי עון נדרים בידו. ומכאן מודעא רבה לאורייתא שעניני התחסדות ('פרומע מעשים') יש בהם גם מסמרא דיצר הרע, כיון שמוזה עלול להכשל בעון חמור מאוד.

*

גם הנביא מוכיח ואומר (הושע יד, ב-ג) שובה ישראל עד ה' אלקיך בחרטה על העבר וקבלה על העתיד, ואמנם דע לך כי בשלת - בעונך, רצ"ל שאם נכשלת מבלי לקיים הקבלה הרי זה גופא עון הוי. קחו עמכם דברים ושובו אל ה'

בתורה"ק (במדבר ל, ב-ג) וידבר משה אל ראשי הממות לבני ישראל לאמר זה הדבר אשר צוה ה', איש כי ידור נדר לה' וגו'.

בבעל הטורים כתב, סמך ראשי הממות לנדרים ונדבות דכתיב לעיל (כט, ז) לבר מנדריכם ונדבותיכם, לומר לך שראשי הממות כופין להביא הנדרים והנדבות וכו', וכן רגלים על פי ראשי הממות נקבעים, ועוד כשישראל בצרה ראשיהם נודרים כמו ביפחה (שופטים יא, ל) וכן שרי האלפים ונקרב את קרבן ה' (להלן לא, ג), עיי"ש.

והנראה עוד, דהנה בחומר נדרים מצינו (נדרים כב, א ועוד) הנודר כאילו בנה במה והמקיימו כאילו מקריב עליו קרבן, ומכל שכן הנודר ואינו מקיימו שעונשו חמור מאוד. ובעוונותינו הרבים בני אדם נכשלים בהם, וכגון בצדקה דררשינן (ראש השנה ג, א) בפ"ך זו צדקה, שאם אינו אומר בלי נדר הריהו מחוייב ליתן מדין נדר.

וכן בכל דבר מצוה, וכמאמרו של רב גידל אמר רב (נדרים ה, א) האומר אשכים ואשנה פרק זה, אשנה מסכתא זו, נדר גדול נדר לאלקי ישראל. זאת

עם אינם יודעים בכלל חומר האיסור, ואף הלומדים הגדולים אם לא מתפללים בכוונה רצויה והאר עינינו בתורתך אין התורה נכנסת אל הלב, ומתוך כך חושבים על איסורים חמורים שהם דברים קלים, ולא הודע אליו שעל ידי דיבור אחד יכול לאבד עולם הבא שלו ולהיות רשע גמור.

וזה לעומת זה גם השגת עולם הבא הוא בעיקר על ידי כח הדיבור, שהרי עיקר מצות לימוד התורה היא בדיבור פה (עין שו"ע או"ח סימן מז, ד, ובשו"ת דברי יציב או"ח סימן נ אות ג). וכבר כתב הגר"א (שנת אליהו פאה פ"א מ"א בפירוש הארוך ברה"ח ותלמוד תורה) שבתלמוד תורה כל תיבה ותיבה בפני עצמה הוא מצוה גדולה, ובאמירת 'אמר רבא' אף שעדיין לא הספיק לומר גוף המימרא כבר יש בידו קיום שני מצוות עשה. כשאומר כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא, קיים שבע מצוות עשה. וכשאחד לומד רק שני דפים גפ"ת בכל יום, כמה אלפי מצוות יש לו מכל דיבור של גמרא ורש"י ותוספות. וכמה ימים עוברים על האדם עד שמסוגל לקיים כמה מצוות דאורייתא, שכן הנחת תפילין הוא רק מצוה אחת וכן ציצית, וקריאת שמע לכמה דיעות רק פסוק ראשון הוא מן התורה, ותפלה רק מדרבנן. ולפי מה שכתבו נוהגים בזמן הזה רק כששים מצוות עשה מן התורה, ואילו על ידי שעוסק בתורה יכול להרבות מצוות דאורייתא, כי בכל מלה ומלה מקיים מצוות עשה מן התורה.

ובקריאת שמע אי אפשר לחשוב כל מלה למצוה בפני עצמה,

אמרו אליו כל תשא עון וקח טוב, וכל זאת רק אם אתה יודע בעצמך שהתשובה היא באופן שיעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לזה החטא לעולם (רמב"ם הלכות תשובה ב, ב), ועל דרך ונשלמה פרים שפתינו, היינו דוגמת נדרים ונדרות למזבח שאם אומר על הבהמה הרי זו קרבן חל עליה קדושת הקדש, (ובשו"ת שואל ומשיב עיי"ש במהדורה תליאה חלק ג סימן קלג) נסתפק אם צריך להקדיש הקרבן או דסגי במחשבה שחושב שרוצה להקדיש הבהמה). ובאופן זה צריך להיות תוקף קבלתו, שיידע שאם לוקח עמו דברים ואומר קח טוב הרי דיבורו מחייבתו. ומכאן תצא תורה לישראל על רב ערך כח הדיבור.

ומצינו (שבת קט, ב) אמר רבי אלעזר מניין שהדיבור כמעשה שנאמר (תהלים לז, ו) בדבר ה' שמים נעשו. ובפסוק (בראשית ב, ז) ויהי האדם לנפש חיה, מתרגמינן ונפח באנפוהי נשמתא דחיי והוה באדם לרוח ממללא, נמצא שהחוטא בדיבור פוגם בחלק האלקי שבו. ויש להתבונן מזה על חומר האיסור של דברים בטלים, ומכל שכן דברים אסורים כגון לשון הרע רכילות שקר ליצנות וחנופה, וכל הארבע כיתות [כת ליצים, כת חניפים, כת שקרים, וכת מספרי לשון הרע] שאין מקבלות פני שכינה (סוטה מז, א) הם בעיני דיבור, דבמעשה אין אדם יכול לקלקל כל כך כמו בדיבור.

ובשלא לומדים אין יודעים את חומר הענין, אך שצריך לשוב להשי"ת על זה שלא היה דובר אמת, או על סיפור בעלמא של לשון הרע, ופשוטי

בזה יפורש האמור בפרשתן (לב, לא-לב) ויענו בני גד ובני ראובן לאמר וגו' נחנו נעבור חלוצים וגו', ובמסורה (מובא בבעל הטורים) נחנו ג' בפעמים, הכא נחנו נעבור, כולנו בני איש אחד נחנו (בראשית מב, יא), נחנו פשענו ומרינו (איכה ג, מב). דהנה מציינו במדרש (במדבר רבה כב, ו) שבני גד ובני ראובן היו עשירים והיה להם מקנה גדול וחבכו את ממונם וישבו להם חוץ מארץ ישראל לפיכך גלו תחלה מכל השבטים וכו', ומי גרם להם על שהפרישו עצמם מן אחיהם כשכיל קנינים עיי"ש.

ואולי שלכן נמי לא נתקדשה ארצם בקדושת ארץ ישראל (ראה רמב"ם הלכות שמיטה ויובל ה, כח ובנו"כ). ומבואר מזה שהבדל גדול יש בין אבותינו שהיו רועי צאן לבין בני גד ובני ראובן, ובפשטות נראה שלא עסקו בתורה רק במקנה צאן ועבודה רבה, וכיון שלא למדו תורה באו לידי חטא, ועד שמרוב מירדתם ועיסוקם במקנה רב לא רצו לעבור את הירדן. ולכן נוף בהם משה (בפרשתן לב, יד) והנה קמתם תחת אבותיכם תרבות אנשים חטאים וגו', ודיבורו של משה עושה פעולה, וגם משה נבייא ידע שדיבורו קודש, ובדאי שיש כוונה עמוקה בדיבוריו הקדושים.

ונראה דבהיות וראה שרוצים להישאר כאן ולבנות גדרות לצאנם, הבין מזה שאינם יגעים בתורה, ולכן כינה אותם אנשים חטאים. ואשר על כן לבסוף מדה כנגד מדה קבלו על עצמם לצאת לפני אחיהם למלחמה, ועל דרך המבואר בפוסקים (כנסת הגדולה יו"ד סימן קנו בהגב"י אות לה בשם ספר חסידים) דשנים

שהרי אם אינו קורא כל התיבות שבפסוק שמעו, או בפרשה ראשונה, או בנ' פרשיות, לכל חד כדאית ליה - לא קיים המצוה, ונמצא שכולם מצוה אחת הם, לא כן בתורה שבכל תיבה ותיבה יש מצוה בפני עצמה.

ועל זה אמרו (מכות כג, ב) רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות, שנאמר ה' חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר, שעל ידי שהגדיל את התורה יש הרבה מצוות. ואם ה' בעוורו ולומד עשרה דפים בכל יום, הרי נעשה מלא וגדוש בהרבה מצוות עשה. ורק בתורה יכול אדם להשלים עצמו, ולכן נפש חיה היינו רוח ממלא.

ואנו מברכים אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו דייקא, כי מצוות יש גם לעכו"ם שבע מצוות בני נח, ובהם נפלינו אנחנו עם בני ישראל שנתן לנו את התורה בה אנו יכולים לקיים מליוני מצוות. המסיים ש"ס שבה אלפיים ושבע מאות דף עם רש"י ותוספות, ובכל דף יש לפחות אלף מלים עם המפרשים, הרי יש לו שני מליון ושבע מאות אלף מצוות, וכידו לחזור על תלמודו ולהוסיף תמיד עוד מצוות לחשבונו. ומכלל הן אתה שומע לאו, חומר העון של ביטול תורה. ועל זה נאמר (משלי יח, כא) מות וחיים ביד לשון, שאם הוא מדבר בדברי תורה קנה חיים, ואילו דיבורים אסורים מכיאים אותו לידי מיתה, כי עלול לבוא לידי הרבה איסורי תורה מבלי שיידע שחטא.

עשרים פעמים ויותר עד שידעם בעל פה, וכל דף מצטבר ועולה להרבה מצוות, וגם כשלומד עם חבריו ומדברים ביניהם בדברי תורה הרי כל מלה ומלה שהוא מסביר לו הוא בכלל המצוה. וביום הכפורים כשיושב בתענית כל היום הוא מקיים רק מצות עשה אחת של תורה, דשאר עינויים הם מדרבנן (עיין טור וכו' או"ח סימן תריא), ושבתית היום גם כן רק מצוה אחת, ואילו בלימוד התורה כמה וכמה מצוות יכול לקיים בשעה קלה. ועל זאת יחרד לב האדם ויבוש בנפשו בהתבוננו שהיה יכול לקנות עולמו בכל כך הרבה מצוות, ונשתטה ללכת שולל בעצת יצרו, אוי לו ואוי לנפשו ששמע ליצרו ולא עסק בלימוד התורה.

ויבואר בזה מאמר נעים מזירות ישראל (תהלים א, א-ג) אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים, ובדרך חטאים לא עמד, ובמושב לצים לא ישב, ומכל מקום בכל אלה עדיין לא קנה שלימות בנפשו, והגם דכל היושב ולא עבר עבירה נותנין לו שכר כעושה מצוה (מכות כג, ב), אף על פי כן אין זה עיקר השלימות כי אם בתורת ה' חפצו, ועל שכמותו נאמר אשרי האיש, וכל כך למה, שהרי ובתורתו יגהם יומם ולילה, שיכול ללמוד יומם ולילה ולרכוש לעצמו חבילות של מצוות, ואילו זה שישב ולא עשה עבירה אין בידו אלא שכר מצוה אחת, ואף הרשע הכי גדול אינו עובר אלא חמש עבירות דאורייתא בבת אחת (עיין כריתות ג, ב), ואם נסכם כמה מעשי רשעות מסוגל לעשות במשך שעה אחת ולעומת זה כמה מילין דאורייתא יכול לדבר באותו זמן, וזה אפשר בעשרים

שיושבים וכאו עכו"ם ובקשו להרוג את אחד מהם, אם היה אחד מהם תלמיד חכם והשני הוא הדיוט מצוה שהדיוט יאמר הרגני ולא תהרגו את חברי עיי"ש, והיינו משום שחיי עם הארץ כאין הם לגבי חיי התלמיד חכם שיכול יותר לעשות נחת רוח ליוצרו. וידוע לי מכמה שעשו כן הלכה למעשה בשנות המלחמה, שמסרו נפשם למיתה בשביל הצלת צדיקים.

וגם הציאה למלחמה סכנת נפשות כרוכה בה, דהא אין סומכין על הנס, וידוע מה שכתב המנחת חינוך (מצוה תכה) להוכיח מזה שהמצוה אף במקום סכנה כיון דהתורה לא תסמוך דיניה על הנס עיי"ש, ומכל מקום התנדבו לצאת בראשונה מתוך שידעו דחיי שאר השבטים העוסקים בתורה חשובים מהם.

וזה דבר המסורה, נחננו נעבור חלוצים, ולכאורה הרי בולנו בני איש אחד נחננו ומאי חזית דרמא דהאי סומק טפי מדחבריה, והיאך מותר להם לצאת ראשון ולמסור נפשם בשביל אחיהם. והתשובה לכך היא, נחננו פשענו ומרינו שבטלנו מן התורה להיות רועי צאן, והרי זה כדיון עם הארץ שמותר למסור נפשו בשביל תלמיד חכם. ואכן מפני חטאינו אין אנחנו יכולים לעלות וליראות, דעם הארץ אינו ראוי להתיישב בארץ הקודש.

*

עיקר השלימות היא על ידי לימוד התורה, שיקבל על עצמו בלי נדר שלא יפסוק פומיה מגורסא, לחזור על לימודו שוב ושוב, על מאה דפים יחזור

אמיתיים שיהא מהם נחת רוח להבורא כל עולמים. ויודע אני שחטאי גרמו לכך, כי אין הדברים יוצאים מן הלב ולכן אינם נכנסים אל הלב, וכל דיבורי אליהם לא רק שלא היו לתועלת אלא שאולי עוד גרמו להם רעה, דמוטב שיהיו שונגין ואל יהיו מזידין (ביצה ל, א), ויתכן שהיה אחד שבשמעו את הדברים קיבל עליו לעשות ולבסוף לא קיים ונמצא שעל ידי נכשל בעון נדרים, והגני כמסייע לידי עוברי עבירה, וכירבעם בן נבט שחטא והחטאי, ועלי ליתן דין וחשבון על זה.

ואפשר שלכן אמרו (יבמות סה, ב) כשם שמצוה על אדם לומר דבר הנשמע כך מצוה על אדם שלא לומר דבר שאינו נשמע, כיון שהשומע מקבל עליו לשמור ולעשות ולבסוף אינו שומר מוצא שפתיו, והוא נכשל בעון נדרים. ולכן נמי אמרו (הולין קלג, א) כל השונה לתלמיד שאינו הגון כוורק אבן למרקולים, שהרי העובר על נדרו גרוע מהבונה במה ומקריב עליו קרבן. ועלי לחזור בתשובה על כל אותם הדיבורים שאמרתי בשיעורים ובסעודה שלישית, דכיון שידעתי שאין שומעים לי לא היה לי לדבר, מדוע אמרתי דברים שלא היו לגמרי יוצאים מן הלב כרצון השי"ת.

ויפורש בזה עוד, וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל, בשעה שבני ישראל ירדו מטה מטה והם נחותי דרגא, ורוצים להטות לבם שילכו בדרך הטובה והישרה, ובאים לאמר להם דברי תורה, צריך המוכיח שיידע בנפשו תחילה כי זה הדבר אשר צוה ה', שהדיבורים שלו הם על פי רצון ה', וראויים הם להיכנס אל הלב לנקות

וארבע שעות היממה, הרי ששכרו של הלומד תורה גדול פי כמה וכמה, ולכן והיה כעין שתול על פלגי מים וגו'.

*

בהאמור נבוא לביאור פרשתינו, וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל, אלו הממונים להטות את ישראל שילכו בדרך הטובה ויסורו מדרך רע לבלתי לכת בדרכים האסורים, לאמר שיאמרו לבני ישראל, זה הדבר אשר צוה ה', רצ"ל שתמיד ידברו ויהגו במצוות ה'. או יאמר, שיוורו לבני ישראל, לאמר זה הדבר אשר צוה ה', שיאמרו בכל עת את הדבר אשר צוה ה', היינו שכל מאמרם ודיבורם יהא בתורת ה'. שני בני אדם שמשוחחים וקוטב שיחתם אינה על סוגיא פלונית או בדברי תוספות פלוני, הרי אינם ראויים להימנות בין בני תורה.

והנה בעוה"ר אוי לי אם אומר ואוי לי אם לא אומר, גלוי וידוע בשמים רוב חולשתי איך שקשה עלי הדיבור, והאמת שמאו ותמיד לא יכולתי לדבר ולהרבות פעלים לתורה, כי תמיד חשבתני בנפשי אם אני לא זכיתי לעשות נחת רוח ליוצרי אשתדל לפחות להעמיד ישיבה ולגדל תלמידי חכמים, אבל מה אומר ומה אדבר העל אלה עמלתי במסירת נפש, וכי בשביל זה מסרתי נפשי בעולם הזה ובעולם הבא, האומנם שכולם גדולים וחשובים ממני בתורה ובמעשים, אבל צפיתי שיהיו ביניהם תלמידים אשר לא פסיק פומייהו מגורסא ממש, ואכן ידעתי מראש שלא יהיו אלפי תלמידים כאלו אבל קייתי שלפחות יתגדלו יחידים בני א-ל חי בני תורה

(ברכות טו, ב, סג, ב), ואשר על ידי זה היום
הזה נהיית לעם לה' אלקיך וגו'.

ומכאן תוכחת מגולה לנוהג רע
שהשתרש בכמה ישיבות
שסוגרים דלתותיהם דוקא בימים אלו
ימי בין המצרים הקודמים לחודש אלול,
ואשר בימים האלו כח הטומאה מתגברת
ועלולים ביותר לבוא לידי הרהורי עבירה
הקשין, והחיוב אז להרבות בלימוד
התורה. וזה היה הסיבה למה שנתתי
הסכמתי לייסד מקום עבור הבחורים
במחנה קיץ, דיתכן ששם בין עצי היער
הרחק מהישוב אין כח הטומאה בתוקפה
כמו ברחובות של עיר, ויהא באפשרותם
שם ללמוד יומם ולילה ביתר שאת ויתר
עוז.

ועכשיו הזמן לקבל על עצמינו
להתכונן לימים הנוראים
שבהם עלינו ליתן דין וחשבון, וידוע מה
שפירש הגר"א מוילנא זי"ע (שנות אליהו,
ליקוטים, ד"ה דין וחשבון) על כפל הלשון
(אבות ג, א) דין וחשבון, דדין הוא על
מעשה העבירות, וחשבון היינו על זה
שבאותו זמן היה מסוגל לעשות מצוות
וביטל מהם. ואיש לרעהו יאמר חזק, כי
עת צרה היא ליעקב ועם ישראל זקוק
לרחמים גדולים, שהקטרוג גדול מאוד
ורק בכח התורה הקדושה אפשר לכמלו.
מתחילים עכשיו פרשת דברים, ובמדרש
(שמות רבה לה, ד) דברים אני מבקש
שנאמר קחו עמכם דברים ושוכו אל ה'
ואני מוחל על כל עונותיכם, ואין דברים
אלא דברי תורה שנאמר אלה הדברים
אשר דבר משה וכו' עיי"ש. ונקבל על
עצמינו לעשות הכנה לימים הקדושים
בדברי תורה.

ולטהר נשמות ישראל מזוהמתם, ואם
אינו יודע בברור שדבריו הם כרצון ה'
מוטב שישתוק ואל ידבר.

וגם יורמו, זה הדבר אשר צוה ה', היינו
שלא יאמר לפנייהם רק דיבורים
שניתנו בפיו מן השמים שיאמרם לבני
ישראל (ראה דברי יחזקאל בפרשתן). ונאמר
פסוק זה כהקדמה לפרשת נדרים, כי
משם בארה שהמקבל עליו ואינו מקיים
נענש בעון נדרים, ולפיכך חלה חובת
הזהירות על המוכיח שיהיו דבריו יוצאים
מן הלב וכאמור.

*

על דרך זה נראה לרמוז בצירוף של
חודש אב היוצא מראשי תיבות
הפסוק (דברים כו, ט) ה'סכת ו'שמע
ישראל היום הזה וגו', ובהקדם עוד
דמצינו (תנא דבי אליהו זוטא פ"א) שלא
חרכה ארץ ישראל אלא מפני פשעה של
תורה. והביאור בזה, לפי שהעולם נדון
אחר רובו והאדם נדון אחר רובו (קדושין
מ, ב), שכל מעשי איש ותחבולותיו
נתונים במאזני משפט לראות אם ירבו
זכויותיו וכף זכות יכריע כף חובה, או
להיפוך ח"ו. ואף מי שחמא בהרבה
עבירות, אם לעומת זה עסק בתורה
ורכש לעצמו הרבה תורה והרבה מצוות
עשה, הלא יכבשו את העוונות ויהא נדון
לכף זכות, נמצא שאדם שעוסק בתורה
יומם ולילה אין זה במציאות שזכויותיו לא
ירבו על חובותיו. אבל לפי שהיה בידם
עון ביטול תורה וחסר להם מצוות עשה
של תלמוד תורה, גברו העוונות וחרכה
ירושלים. ובחודש אב הזמן גרמא לתקן
עון זה, ועל זה מרמז הכתוב הסכת
ושמע ישראל, וקרא בדברי תורה כתיב

עיני הקדושה בחינת עין ימין ועין שמאל. וכל אחד יקבל על עצמו לעשות סיום מסכתא, אם זה מסכתא גדולה או קטנה כל אחד לפי ערכו כמה שביכולתו ללמוד ולזכור. ואחר כך מיד בא יום ט"ו באב, שאז חל חובת הוספת הלימוד בלילות (תענית לא, א), לקיים מה שנאמר (איכה ב, יט) קומי רוני בלילה וגו'. ועל ידי הכנה של לימוד התורה נכנסים לימים הבאים לקראתינו לשלום.

בבקשה מכם, חוסו עלי, שמעו אלי ותחי נפשכם, כל אחד יקבל על עצמו עול תורה, וכל המקבל עליו עול תורה מעבירין ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ (אבות ג, ה), ובזכות כי כנישתא חדא וחבורה אחת שיעסקו בתורה ישברו כוחות הטומאה, שבור זרוע רשע (תהלים י, טו), והימים האלו יתהפכו מינון לשמחה מאבל ליום טוב מאפילה לאור גדול ומשעבוד לגאולה, וגיגאל גאולת עולם בב"א.

ואיתא בספרים הקדושים על אומרם ז"ל (תענית כד, א) כלה שענייה יפות אין כל גופה צריכה בדיקה, דענייה מרמוז על חדשי תמוז ואב, שלפי המבואר בספר יצירה הם נגד עין ימין ועין שמאל, וכמו שכתב זקה"ק זי"ע בבני יששכר (מאמרי תמוז אב, מאמר א אות ד), ואמר בלה - חודש אלול שמולו בתולה - שענייה - חדשי תמוז ואב - יפות, אין כל גופה צריך בדיקה, שאם מתנהגים כדבעי בשני חדשים הללו הרי בחודש אלול כבר הכל כתיקונו. והנה חודש תמוז כבר עבר, על כן בואו ונקבל על עצמינו עכשיו עול תורה ללמוד וללמד לשמור ולעשות, ולעשות סיומי מסכתא בתשעת הימים, שכידוע יש בזה סגולה גדולה, וכן היה נהוג אצל זקה"ק בעל דברי חיים זי"ע.

ודורשי רשומות אמרו בשמו של הם"מ, ס'יום מ'מכתא א'ין לעשות, ובוה שעושים סיום הוי גירא בעינא דשיטנא לסמא את עיניו ולפקוח

"... ועיקר שבעקרים לטובת נשמת,

שאם יודעין ממני איזה חידוש אמת בתוה"ק,

לפרסמה בשמי וללמדם בישראל..."

מתוך צוואת הקודש של כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע

הרימו תרומותיכם בעין יפה וברוח נדיבה

להפצת מעיינות הקודש

לתרומות בכרטיס אשראי, לפנות לטלפון 052-71 40042

דברי תורה

מכ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א

ואנכי לא אשכחך

והביא מדברי הרה"ק הרבי ר' יהונתן זי"ע (אהבת יהונתן, הפטרת עקב, ד"ה ותאמר ציון) לבאר הגמרא (ברכות ז, ב), מזמור לדוד בברחו מפני אבשלום בנו (תהלים ג, א), מזמור לדוד, קינה לדוד מיבעי ליה, אמר רבי שמעון בן אבישלום, משל למה הדבר דומה, לאדם שיצא עליו שמר חוב, קודם שפרעו היה עצב לאחר שפרעו שמח, אף כן דוד, כיון שאמר לו הקדוש ברוך הוא הנני מקים עליך רעה מביתך, היה עצב, אמר שמא עבד או ממזר הוא דלא חיים עלי, כיון דחזא דאבשלום הוא שמח משום הכי אמר מזמור. והקשה דלכאורה זהו פלא גדול, דאדרבה כשיאמרו לאדם שהרוצה להורגו הוא בנו עצמו ובשרו, הלא הצער והצרה הם אלפי פעמים יותר מאשר יאמרו לו שעבדו או ממזר רוצים להורגו, וכאשר בן מורד באביו זהו צער וכאב ועגמת נפש קשה עד מאד, ובמה אפוא התנחם דוד המלך בזה שראה שאבשלום בנו עומד עליו להורגו עד שאמר מזמור.

ותירץ דיש בעולם שני מיני פרעניות ויסורים, האחד הוא כאשר האדם מרבה לחטוא ולפשוע עד

בתורה"ק (במדבר לג, א-ב) אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים לצבאותם ביד משה ואהרן, ויכתוב משה את מוצאייהם למסעיהם על פי ה' ואלה מסעיהם למוצאייהם.

יש לדקדק באומרו על פי ה', הלא ברור שכל מסעותיהם וחניותיהם של בני ישראל היו על פי ה' כמו שנאמר (לעיל מ, יח) על פי ה' יסעו בני ישראל ועל פי ה' יחנו.

פורעניות שאינם כסדרו של עולם מוכיחים לעין כל שהכל בגזירה

יבואר בהקדם מה שכתב זק"ק זי"ע בישמח משה (הפטרת פרשת ואתחנן, ד"ה דברו על לב) לבאר המדרש (איכה רבה א, לב) על הפסוק (איכה א, ה) כי ה' הוגה על רוב פשעיה, כי ה' הוגה, יכול על מגן [בחינם], תלמוד לומר על רוב פשעיה. והיא פליאה עצומה, דהיאך יעלה על הדעת שכל הצרות והפרענויות הם לחינם ובלי סיבה, ופשימא ואין צריך לומר שהם על פשעי בני ישראל, ולא חשיד קוב"ה דעביד דינא בלא דינא.

יסורים שאינם בגדר הטבע מכפרים עוונות

לִבְּן מִתְחִילָה כִּשְׁאֵמַר הַקֶּב"ה לְדוֹד הַמֶּלֶךְ, הִנְנִי מְקִים עֲלֶיךָ רְעָה מִתּוֹךְ בֵּיתְךָ, חֶשֶׁב דוֹד בִּלְכוּ שְׂמָא יִהְיֶה מִן הַכֶּתֶּה הוּן, שִׁיִּסְרִי מִמֶּנּוּ אֶת הַהִשְׁגָּחָה וְיֵהָא נְמַסֵּר בִּידֵי כּוֹחוֹת הַטֶּבֶע וּפְגַעֵי הוֹמֵן, וְעַל זֶה אָמַר שְׂמָא עֵבֵד אוּ מְמוֹר, שׁוּזְהוּ דֶרֶךְ הַטֶּבֶע שְׂאִינּוּ חֵם עֲלֵיו, וְאִזּוּ יִפְגַּעוּ בּוֹ צָרוֹת וְיִסְרִיִּם אֲשֶׁר מִדֶּרֶךְ הַטֶּבֶע הֵם וְעַל כֵּן לֹא יִהְיוּ לְכַפְרָה וּלְמִיּוּדוֹק עוֹנוֹת. אֲךָ מִשְׂרָאָה שְׁהוּא אֲבִשְׁלוּם בְּנוּ, שְׂמָח וְאָמַר הֲלֹא סַתֵּם בְּרֵא חַיִּים עַל אָבָא, וְאִם כֵּן בְּזֵה שְׁבַנְי עֲצַמֵי וּבִשְׂרֵי רוּצָה לְהוֹרְגֵי שׁוּזְהוּ צַעַר וְצָרָה לְמַעְלָה מִדֶּרֶךְ הַטֶּבֶע, מוֹכַח שְׁלֹא גּוֹרֵשׁ וְלֹא הוֹפְקֵר לְרִשּׁוֹת הַטֶּבֶע, וְיִסְרִיּוּ יִהְיוּ לְכַפְרָת עוֹנוֹתָיו, וְעַל זֶה שְׂפִיר שְׂמָח וְאָמַר שִׁירָה.

זֶהוּ הַרְמֵז בְּכַתּוּב (יִשְׁעִיָּה מִט, יד-טו) וְתֵאמַר צִיּוֹן עֲזַבְנִי ה' וְה' שְׁכַחְנִי, הַתְּשַׁכַּח אִשָּׁה עוֹלָה מִרְחָם בֶּן בְּמִנָּה גַם אֱלֹהֵי תְשַׁכַּח וְאֲנֹכִי לֹא אֲשַׁכַּח. דְּכֵאֲשֶׁר נִרְאָה אֶת כָּל הַצָּרוֹת וְהַפּוֹרְעַנְיּוֹת הַעוֹבְרִים עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַד אֵין שִׁיעוֹר, עֵבֵר קִצִּיר וְכֹלָה קִיץ וְעֵדִיין לֹא נוֹשְׁעֵנוּ, צוּחוּיִן וְצוּחוּיִן וְלִית דְּמִשְׁגַּח בֶּן, שְׂמָא תַעֲלָה עַל דַּעְתָּנוּ הַלִּילָה כִּי וְתֵאמַר צִיּוֹן עֲזַבְנִי ה' וְה' שְׁכַחְנִי, שְׁהַקֶּב"ה עוֹב אוֹתָנוּ וְשַׁכַּח מֵאִיתָנוּ, וְאִם כֵּן כָּל הַצָּרוֹת הֵם בְּלִי שׁוּם חֶשְׁבוֹן וְכֹלֵי שׁוּם הַשְׁגָּחָה שְׁכֵן נִמְסְרֵנוּ לְפַגְעֵי הוֹמֵן וְהַכּוֹכְבִים וְהַמּוֹלּוֹת שְׁשׁוֹלְטִים עֲלֵינוּ בְּלִי מְצָרִים.

לְזֶה הַמְּשִׁיךְ וְאָמַר, הַתְּשַׁכַּח אִשָּׁה עוֹלָה מִרְחָם בֶּן בְּמִנָּה, רַצ"ל כְּמוֹ שְׂאִשָּׁה אִינָה יִכּוֹלָה לְשַׁכּוּחַ אֶת עוֹלָלֶיהָ וּמַפְיָה,

שְׁנַתְמַלָּא סַתּוֹ וְעוֹנוֹתָיו רַבּוּ לְמַעְלָה מִרְאֵשׁ, דְּאִזּוּ מְסִירִים מִמֶּנּוּ אֶת הַשְּׂמוּרָה וְהַהִשְׁגָּחָה דְלַעֲלִיא וּמְפַקְרִים וּמְשַׁלְיָכִים אוֹתוֹ לְפַגְעֵי הוֹמֵן וּלְמַקְרֵי הַטֶּבֶע מִצַּד מַעְרַכַת הַכּוֹכְבִים, וְכֹל הַקְּלִיפּוֹת הַטֶּמְאוֹת וְהַמּוֹזִיקִים הַנִּמְצָאִים בְּעוֹלָם יְכוּלִים לְשַׁלוֹט עֲלָיו וְלַעֲשׂוֹת בּוֹ כְּרִצּוֹנָם, כִּי הֲלֹא הוּא מוֹפְקֵר לְגַמְרֵי מִן הַהִשְׁגָּחָה. וְיִסְרִיִּם כֹּאֲלוּ אִינֵם מְכַפְרִים עוֹנוֹתָיו וְאִינֵם מְמַרְקִים אֶת גּוֹפּוֹ כֹּלֵל וְכֹלֵל, כִּי אִינֵם בְּאִים אֲלֵיו בְּמַכּוּן מֵאֵת הַקֶּב"ה אֲלֹא שְׂמַכַח הַסֵּרַת הַשְׁגָּחָתוֹ מִמֶּנּוּ נִפְל לְכוֹחוֹת הַטֶּבֶע הַשְּׁוֹלְטִים בּוֹ וְעוֹשִׂים בּוֹ כְּרִצּוֹנָם.

וְהַסּוּג הַשְּׁנִי הוּא כְּשֵׁלֵא הוֹשִׁלְךָ לְרִשּׁוֹת הַטֶּבֶע, אֲלֹא שְׂבֵאִים עֲלָיו צָרוֹת וּמְכַאֲוִים בְּשַׁלְיָחוֹת מִיּוֹחַדַת מִן הַהִשְׁגָּחָה הַמְּסוֹתֶרֶת בְּמִיּוֹחַד אֲלֵיו, וְיִסְרִיִּם כֹּאֲלוּ הֵם בְּמִדָּה וּבְמִשְׁקָל וּבְאִים לְמַרְק עוֹנוֹתָיו וּלְכַפֵּר פְּשְׁעָיו.

וְהַהֲבָדֵל בֵּין שְׁנֵי סוּגֵי הַיִּסְרִיִּים הֲאֵלוּ הוּא, דָּאֵם הוּא מוֹפְקֵר לְגַמְרֵי לְכוֹחוֹת הַטֶּבֶע וְהַמּוֹלּוֹת, אוֹי הַצָּרוֹת וְהַיִּסְרִיִּים הַבְּאִים עֲלָיו הֵמָּה צָרוֹת טִבְעִיּוֹת שִׁיכּוֹלִים לְהַבִּינֵם עַל פִּי שְׁכַל וּטִבְעֵי אֲנוּשִׁי, שְׁכֵן הַכּוֹכְבִים וְהַמּוֹלּוֹת הַשְּׁוֹלְטִים בְּעוֹלָם אִינֵם יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת מַעֲשִׂים אֲשֶׁר הֵם לְמַעְלָה מִדֶּרֶךְ הַטֶּבֶע. מָה שְׂאִין כֵּן כְּשְׂבֵאִים עַל הָאָדָם צָרוֹת וּפְרַעְנִיּוֹת אֲשֶׁר כָּל הַרּוּאָה אוֹתָם מְכִין שְׁהֵם לְמַעְלָה מִדֶּרֶךְ הַטֶּבֶע וְשֵׁהֵם פּוֹרְעַנְיּוֹת וְיִסְרִיִּים עַל אֲנוּשִׁים, הִרִי בְּהַכְרַח שְׁהֵם מֵהַהִשְׁגָּחָה דְלַעֲלִיא שְׁשַׁלְּחוּ אוֹתָם בְּמִיּוֹחַד אֲלֵיו לְכַפְרָת פְּשַׁע וּלְמַרְק עוֹנוֹתָיו.

הארבע גליות א'דום מ'די ב'בל י'ון. וכאשר נתבונן במסעות בני ישראל הנודדים גולה אחר גולה, גולה וסורה, מגלות אחת לחברתה זה למעלה מ"ט מאות שנים, מתוך צרות ורדיפות לאין שיעור, עלול לעלות על הדעת מחשבה שהקב"ה אינו משגיח עלינו אלא השליך אותנו למערכת הטבע, וכל הצרות והפורענויות שבאו עלינו היו בלי חשבון.

לכן אמר, ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם, כי משה רבינו השיג כבר אז, שכל אותם המסעות והנודדים שיעברו בני ישראל בכל שנות הגלות ועד קץ הימין, הכל יהא על פי ה', רצ"ל במדה ובמשקל ובחשבון מדויקק היטב. ולכן גם כשיעברו צרות רבות ורעות עד אשר וימש חושך מרוב הסבל והעיניו, מכל מקום יתחזקו בידיעה שהקב"ה עומד ומשגיח עליהם בעינא פקיהא ולא הושלכו למערכת הטבע והמזלות, ואל יאמרו עזבנו ה' וה' שכחנו, אלא ידעו שכל צרה היא בחשבון נפלא ועמוק למירוק עוונותיהם עד לגאולה השלימה.

כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות

רמז לזה נקט הכתוב, אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים, דכמו שביציאת מצרים נוכחו כולם שהקב"ה חשב את הקץ, והכל היה בחשבון מדויקק לצאת בזמן המיועד, כך יהיה בגאולה העתידה, אשר כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות (מיכה ז, טו), וגם אז אף שיהא נראה לעינים שהצרות המה בלי חשבון, מכל מקום יתחזקו בלבכם שהקב"ה מחשב את הקץ, וכל

כן ואנכי לא אשכחך, כי הלא כל היסורים והצרות הבאים על בת עמי המה יסורים ופורענויות למעלה מדרך הטבע אשר ידי נשים רחמניות בשלו ילדיהן (איכה ד, י), ובהכרח שהכל הוא בהשגחה עליונה באהבה מסותרת, ועל הכל יבוא אלקים בחשבון ובמשפט, וזה יהיה ודאי לכפרת עוונות.

בזה מבואר המדרש, כי ה' הונת, דכאשר נראה את כל הצרות והפורענויות הבאים עלינו משנות דור ודור, צרות ויסורים ומכאובים כאשר דם ישראל ניגר כמים על פני האדמה, ומליוני יהודים נהרגים ונשחטים על קדושת השם בגלות המר והנמהר, וח"ו יעלה על דעתנו יכול על מגן, שהכל הוא בחינם בלא חשבון ובלו דין, כי הושלכנו והופקרנו למערכת הכוכבים והמזלות ח"ו ואיננו תחת השגחתו ית"ש, ואם כן לא יועיל לנו לכפרת עוונותינו. לזה אמר המדרש דחלילה וחלילה לומר כן, אלא הכל הוא בחשבון ובמדה בהשגחתו ית"ש, ולכן הוא על רוב פשעיה דייקא, רצ"ל שהיסורים יהיו לכפרת העוונות והפשעים, עכדה"ק.

כל מסעות ישראל בגלות הם בחשבון מדויקק על פי ה'

ענין זה יורמו בכתוב בריש פרשתן, אלה מסעי בני ישראל וגו', ואיתא בילקוט ראובני (פרשתן, ד"ה אלה מסעי) בשם הרמ"ע מפאנו (ראה בפירוש יואל משה על עשרה מאמרות לדמ"ע, מאמר אם כל ה', חלק ג, סימן כו), שהאותיות בראשי התיבות א'לה מ'סעי ב'ני י'שראל, המה ר"ת של

ומקודם אקדים ליישב) דאיתא במדרש (עיין ליקוט, פרשת לך, רמז סד; פרדר"א, פרק מז) שבאותיות הכפולות מנצפ"ך נגאלו ישראל, גאולת מצרים היתה על ידי אות פ' כדכתיב (שמות ד, מז) פקד פקדתי, והגאולות של בבל מדי ויון היו על ידי האותיות כ' מ' ונ', והגאולה העתידה תהיה באות צדי"ק כדכתיב (זכריה ו, יב) צמח אצמיה וגו' עיי"ש, ועל פי זה פירשו צדיקים (עיין קדושת לוי, ליקוטים, ד"ה מכנף הארץ; מדבר קדמות, מערכת מ, אות מז בשם הר"ש מאוסטרופולא זי"ע) את מאמר הכתוב (ישעיה כד, מז) מכנף הארץ זמירות שמענו צבי לצדיק, דמד' אותיות הכפולות מכנף, כבר שמענו זמירות בגאולות שהיו בעבר, אולם צבי לצדיק, שאנו חומדים ומשתוקקים לגאולה העתידה שתהא באות צדי"ק, עכדה"ק.

ובא חבקוק והעמידן על אחת, וצדיק, רצ"ל לזכות לגאולה העתידה שתהיה באות צדי"ק, העצה לזה באמונתו יחיה, היינו להתחזק באמונה אמיתית בה' ולידע שהוא עושה עושה ויעשה לכל המעשים, ושכל הקורה לישראל הכל הוא בהשגחה פרטית ומדוקדקת מאתו ית"ש, ובזכות האמונה נזכה לגאולה.

לבן אחר שאמר אלה מסעי בני ישראל, שרומז לד' גליות שגלו ישראל, נאמר אשר יצאו מארץ מצרים, דכמו שגאולת מצרים היתה בזכות האמונה כדכתיב (שמות ד, לא) ויאמן העם וישמעו כי פקד ה' את בני ישראל וכי ראה את ענינם ויקדו וישתחוו, וכן כתיב (שם יד, טז) ויאמר ה' אל משה מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו, ופירש

צרה וכל מכאוב הוא במדה ובמשקל, והקב"ה לא יעזבנו ולא ימשנו לנצח.

עוד מצינו ביציאת מצרים שהיתה בחפזון (דברים טז, ג) ולא יכלו להתמהמה (שמות יב, לט), ובסיבת הדבר שלא יכלו להתמהמה כתב הארזי"ל (סידור הארזי"ל, הגדה של פסח, פסקא מצה זו) כי בני ישראל היו מושוקעים שמה במ"ט שערי טומאה ואם היו מתמהמהים עוד רגע אחד היו נופלים לשער הנ', ואז הרי אנו ובנינו ובני בנינו מושועבדים היינו לפרעה במצרים עיי"ש. וכן יהיה לעתיד לבוא, שהקב"ה ישקיף ממרום וירא בעני עמו אשר אולי ומדלדל מטה מטה, ויגיעו לשפל המצב ודיומא תחתונה, ובהגיע הזמן המדוייק, לא פחות ולא יותר, כרגע אחד יקבצם ופתאום יבא הגואל בשוב ה' את שיבת ציון.

אמונה מקרבת את הגאולה

בזה הידיעה גופא שבני ישראל מתחזקים בה לידע שכל תהפוכות עולם וההרפתקאות שעברו עליהם, הכל הוא בהשגחה עליונה ובעינא פקחא מאת הבורא יתברך, הם מקרבים את הגאולה השלימה, כי אין ישראל נגאלים אלא בזכות אמונה (ליקוט, הושע ב, רמז תקיט).

בענין זה ביאר כ"ק אאדמו"ר זי"ע (שפע חיים, רעוא דרעיון ח"ה, פרשת ויקרא, מאמר יא, אות ג) מאמרם ז"ל (מכות כד א), בא חבקוק והעמידן על אחת שנאמר (חבקוק ב, ד) וצדיק באמונתו יחיה. על פי מה שכתב זקה"ק זי"ע בישמח משה (פרשת ויגש, ד"ה ויזכה זכאים; פרשת שמות, ד"ה

וזהו, ויכתוב משה את מוצאיהם, רצ"ל שיציאת בני ישראל מן הגלות תהיה למסעיהם על פי ה', היינו כשיאמינו באמת שכל מסעיהם בשנות הגלות היו על פי ה', בהשגחה מדוקדקת להפליא ובעינא פקחא, ולא על ידי טבע ומערכת המזלות.

[מתוך ד"ק בעידן רעוא דרעזין ש"ק פרשת מסעי תשנ"ה]

רש"י, למדנו שהיה משה עומד ומתפלל, אמר לו הקב"ה לא עת עתה להאריך בתפילה שישראל נתונים בצרה וכו', אין להם אלא ליסע שאין הים עומד בפניהם, כדאי זכות אבותיהם והם והאמונה שהאמינו בי ויצאו, לקרוע להם הים עכ"ל. כן הגאולה העתידה לאחר כל הגלויות תהיה בזכות האמונה של בני ישראל.

יעמדו על הברכה ידידינו הנכבדים שהרימו תרומתם קודש להדפסת הגליון

הרה"ג ר' זאב יצחק מילר שליט"א

קרית צאנז, נתניה

לזכות בנו המו"מ בתויר"ש הבה"ה ברוך שיחי

לרגל שמחת אירוסיו במזל טוב

עב"ג תחי' בת הרה"ח ר' תנחום אדלר הי"ו

יזכו להקים בית נאמן בישראל ויעלה זיווגם יפ"ה יפ"ה, ולרוב נחת ואושר כה"י

ולזכות בנו הב' בנימין מתתיהו שיחי שנכנס לעול המצוות במזל טוב

יזכה לראותו עולה ומתעלה במעלות התורה והיראה, ולרוב נחת ואושר כה"י

*****

אחד מאנ"ש הי"ו

לרגל השמחה במעונו במזל טוב

יזכה שאך ששון ושמחה ישרו במעונו וירוה רוב נחת ואושר מכל יו"ה

*****

מרת ארנפלד תחי' - קרית צאנז, נתניה

ואחיה הרה"ח ר' יהושע פרנקל הי"ו - לונדון

לזכות רפואת יהושע בן בלהה בתושחי

ולעילוי נשמת

אימם מרת בלהה ב"ר יהושע ע"ה

נלב"ע ביום כ"ו בתמוז תשי"ב

תנצב"ה

הרה"ח ר' **משה מאיר ויינברגר** הי"ו

בני ברק

לעילוי נשמות

אביו הרה"ח ר' **שלמה בצלאל** ב"ר משה ז"ל – נלב"ע ביום ה' אדר תשס"ד

אמו מרת **בלומא** ב"ר מאיר ע"ה – נלב"ע ביום כ"ט תמוז תש"ע

חמיו הרה"ח ר' **מנשה חיים** ב"ר נחמן ז"ל – נלב"ע ביום ו"א שבט תש"ס

חמותו מרת **אסתר** ב"ר יקותיאל זלמן ז"ל – נלב"ע ביום כ"א תמוז תשמ"ג

תנצב"ה

*****

משפחת רייכמן הנכבדה הי"ו

לעילוי נשמות הוריהם

הרה"ח ר' **יחזקאל אלימלך** ב"ר בן ציון משה ז"ל **רייכמן**

מנכבדי קהל עדתנו הק'

נלב"ע ביום ר"ח מנחם אב תשע"ב

ומרת **צפורה בילא** ע"ה ב"ר אפרים יוסף הי"ד

נלב"ע ביום כ' מנחם אב תשע"ח

תנצב"ה

*****

הר"ר **שלמה בריסק** הי"ו

קרית צאנז, נתניה

לעילוי נשמת אביו

הרה"ח מוה"ר **שמראל זלמן** ז"ל

בן הגה"צ רבי אהרן צבי בריסק זצ"ל אב"ד משעקא

נלב"ע ביום ב' מנחם אב תשע"ז

ולעילוי נשמת גיסו

האברך הר"ר **יוסף יצחק** ב"ר אליהו ז"ל **קוט**

נלב"ע ביום ט"ז מנחם אב תשע"ח

תנצב"ה

*****

לקיים רצון צדיק!

המעוניינים לתרום להדפסת גליונות דברי התורה

לכבוד השמחה במעונם או להנציח קרובים

נא יפנו מבעוד מועד בטלפון: 052-7140042

לזכר עולם יהיה צדיק

ולעילוי נשמת

התנא דבי נשיאה כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זי"ע

פאר מקדושים, מנוזע אראלים ותרשישים

כבוד קדושת הגאון הצדיק

רבי שלמה בן רבי מרדכי זצוק"ל

אדמו"ר מזוועהיל-צאנז

נלב"ע ביום ז"ך בתמוז תשע"ז

תנצב"ה

ישמח לב מבקשי ה'

בשמחה רבה הננו לבשר טוב כי ב"ה זכינו להופעתו לאור עולם

של חלק נוסף מסדרת הספרים הקדושים

"שפע חיים" דרשות חומש רש"י

שנת תשל"ח

מאת כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זי"ע

אשר בשר צדק בקהל רב

להורותינו הדרך נלך בה והמעשה אשר נעשה מדי שבוע בשבוע

~~~~~

חלק זה נרפס כקודמיו בפאר ובהדר רב,

והפעם בב' כרכים, למעלה מאלף ומאתים עמודים,

בתוספת: תוכן ענינים ומפתחות מורחבות ומפורטות

~~~~~

לרכישה ניתן להתקשר לטל' 052-71 40042